

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Bambergensi Episcopo, & Magistro Praepositino Scholastico Maguntino.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

cum secundum statuta Lateranensis Concilij, appellatione remota semper id debeat prevalere quod à pluribus & sanioribus fuerit ordinatum, nisi forte à paucioribus & inferioribus aliquid rationabile objectum fuerit & ostensum, à vobis celebrata electio, tanquam à majori & saniori parte, non obstante contradictione vel appellatione paucorum, debeat & poterat rationabiliter confirmari, cum id quod objectum extitit & ostensum, rationibus præmissis appareat rationabile non fuisse. His taliter allegatis, quanquam contra personam illius quem elegistis nihil unquam dictum fuerit vel objectum, quia tamen verbum Apostoli dicentis, *Nemini citò manum imponas*, debemus attendere diligenter, ad ea quæ circa personam inquirenda fuerant duximus ex officio nostro, sicut decuit, procedendum. Et quidem cum tria sint in persona electi præcipue requirenda, videlicet ætas legitima, morum honestas, & litteratura sufficiens, licet de honestate morum, tanquam ei qui nobiscum est aliquandiu laudabiliter conversatus, possumus ipsi laudabile testimonium perhibere, illius quoque litteraturæ, licet non eminentis, tamen convenientis existat, ut pro defectu scientiæ (sicut plenius intelleximus ab his qui eum melius cognoverunt) ab electione non deberet excludi, de legitima tamen ætate plenè scire non potuimus veritatem, de qua nec vos, ut accepimus, aliquid cogitastis, cum à multis cujus ætatis existeret curaverimus indagare, à nemine unquam audivimus quod annum ætatis trigessimum attingisset. Cum autem secundum prædicti statuta Concilij nullus debeat in Episcopum eligi qui trigessimum ætatis non egerit annum, licet senectus venerabilis sit non diuturna nec annorum numero computata, sed cani hominis sint sensus ejus, & ætas senectutis vita immaculata, quia tamen post illa tria quæ Salomon asserit difficilia, quartum quasi reputet impossibile, viam videlicet viri in adolescentia sua, tanquam investigari non possit, nos Ecclesiæ pariter & personæ providere volentes, & tam rationes quam canones observare, habito super hoc cum fratribus nostris diligenti tractatu, quia propositum vestrum providum intelleximus, & ideo propter urgentem necessitatem & evidentem utilitatem Ecclesiæ Capuanæ, quam in hac parte potius ap-

probamus, volumus ipsum firmiter perdurare, præfatum Subdiaconum nostrum de communi fratrum nostrorum consilio vobis in procuratorem concedimus, liberam administrationem ei tam in spiritualibus quam in temporalibus committentes. Quapropter discretioni vestræ per apostolica scripta mandamus atque præcipimus quatenus eum suscipientes humiliter & devotè, ipsi curetis plenariè de spiritualibus & temporalibus respondere, ut & ipse profectum & honorem Ecclesiæ Capuanæ valeat studiosius procurare, & dilectionem quam vos ad eum habere proponitis, in exhibitione operis experiri. Speramus enim in Domino quòd, sicut ei dedimus in mandatis, taliter in commissa sibi procuratore proficiet, quòd sibi salutem, vobis utilitatem, & nobis comparabit honorem. Datum Laterani.

BAMBERGENSI EPISCOPO,
& Magistro Præposito Scholastico
Magantino.

Licet in tantum apostolicæ sedis extendatur auctoritas ut nihil præter ejus auctoritatem in cunctis Ecclesiarum negotiis rationabiliter disponatur, utpote quæ canones, quibus forma ecclesiasticæ constitutionis exprimitur, vel edit, vel ab aliis editis approbavit, suam receptione ac approbatione faciens quod inventionem vel editionem videbatur forsitan alienum; quædam tamen sibi quodammodo specialiter & singulariter reservavit, ut præter specialem auctoritatem ipsius nec jure agi debeant, nec attentari valeant cum effectu. In his autem specialiter translationes Episcoporum non tam constituto canonica quam divina ejus tantum potestati commisit, ut sicut legitimum matrimonij vinculum, quod inter virum est & uxorem, homo dissolvere nequit, Domino dicente in Evangelio, *Quod Deus conjunxit homo non separet*; sic & spirituale fœdus conjugij, quod inter Episcopum est & ejus Ecclesiam, quod in electione initiatum, ratum in confirmatione, & in consecratione intelligitur consummatum, sine illius auctoritate solvi non potest, qui successor est Petri & Vicarius Iesu Christi. Hoc autem C. quondam Hildesheimensis Episcopus non attendens, licentia nostra nec postulata nec habita, contra canonicas sanctiones & in injuriam

Epist. 278.
Quòd absque
Romani Pontificis auctoritate
Episcopi ab una
Ecclesia ad aliam
transferri non
possint.
Cap. Licet. De
translatione Episcoporum.

Vide supra lib.
I. epist. 50. 117.
132.

Vide supra lib.
I. epist. 333.

apostolicæ sedis, cuius super hoc fuerat & requirendus & obtinendus assensus, ad Herbipolensem Ecclesiam ab Hildesemensi non auctoritate nostra sed propria temeritate transiit, & administrationi ejus se ingerens, Herbipolensem se fecit Episcopum nominari. Nec illa felicitis recordationis Celestini Papæ prædecessoris nostri indulgentia, quam impetrasse refertur, in hoc præsumptionem excusat ipsius, sed ambitionem accusat; utpote quæ ipsum reddidit de ambitione notabilem, * non auctoritatem contulit ad aliam episcopalem Ecclesiam transeundi, cum sit expressum in ea quòd si ad majorem vocaretur forsitan dignitatem, eam sibi liceret assumere, dum tamen nihil ei de statutis canonicis obviaret. Vnde licet forsitan aliquibus videatur ut indulgentiæ occasione illius ad dignitatem possit transire majorem, ad parem tamen ipsi transire non licuit, cum in majori dignitate propter majorem utilitatem facilius soleat dispensari. Præterea cum postulatio, sicut & electio, examinari soleat diligenter, & tenor ejusdem indulgentiæ non solum videatur postulationis examinationem sed personæ etiam reservasse, subjungens, *dammodo nihil appareat quod tibi de canonicis obviet institutis*, antequam per eum postulatio examinata fuisset cui fuerat facienda, nulla debuerat ratione transire. Licet autem tantæ præsumptionis excessus ad aures nostras publica referente fama venisset, distulimus tamen procedere contra ipsum, donec litteras ejus recepimus, in quibus se nobis Herbipolensem Episcopum appellabat. Vnde postmodum præsumptionem ipsius debita volentes animadversione punire, quibusdam Ecclesiarum Prælatibus in Teutonia constitutis districtè præcepimus ut cum factum hujusmodi non posset in partibus ipsis non esse notorium, nisi dictus C. infra viginti dies post susceptionem litterarum nostrarum ab Herbipolensis Ecclesiæ administratione cessaret, eum excommunicatum auctoritate nostra non differrent publicè nuntiare, & excommunicationem ejus facerent pulsatis campanis, & candelis extinctis, festivis diebus & dominicis innovari. Quamvis in manifestis non sit ordo judiciarius requirendus, & ipse videretur confessus de crimine, cum in litteris ad nos directis se præsumpsisset Herbipolensem Episcopum nominare, nos tamen

ad evincendam omnem malitiam, in litteris nostris commonitionem canonicam duximus præmittendam; & cum postmodum ad bonum obedientiæ revocare volentes, ipsi non præmissa salutatione mandavimus ut omni excusatione cessante, si apud nos vellet gratiam invenire, mandatum apostolicum adimpleret. Quia verò nec sic ei vexatio præbuit intellectum quin eò fortiùs in sua pertinacia perduraret quòd amplius nos videbat de sua correctione sollicitos, cum postquam alius de mandato nostro fuit in Episcopum Hildesemensem electus, & etiam confirmatus, se ipse præsumpsit Hildesemensem Episcopum nominare, & electum ipsum & ejus Ecclesiam per suos fecerit multipliciter molestari, apostolicæ sedis injuriam dissimulare nolentes, ipsum in festo principis Apostolorum, presentibus nuntiis ejus, inter Missarum solennia excommunicatum publicè nuntiavimus, mandantes sententiam latam à nobis per Teutoniam publicari. Volentes igitur de facto ipsius per vestras reddi litteras certiores, & utrum servaverit sententiam nostram, utrum prorsus ab Ecclesia Herbipolensi recesserit, & in Hildesemensi nihil sibi penitus vendicaverit, utrum se humiliare curaverit, & an suum recognoscat excessum, discretionis vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus inquiratis super præmissis omnibus diligentius veritatem, & quod inveneritis per vestras nobis litteras fideliter intimeris; ut vel in eum, si adhuc contumax fuerit, manus nostras amplius aggravemus, vel, si misericordia dignus extiterit, secundum benignitatem apostolicæ sedis illam cum eo misericordiam faciamus per quam nervus ecclesiasticæ disciplinæ minimè dissolvatur. Volumus præterea nihilominus & mandamus ut Herbipolensibus Canonicis sub poena excommunicationis ex parte nostra districtius injungatis, totum tenorem præsentium litterarum in litteris vestris, quas eis super hoc à vobis dirigi volumus, exponentes, ne quid horum ignorent, ne, donec idem Episcopus absolutionis gratiam meruerit obtinere, ipsi communicare vel obedire præsumant, & ut ipsum Capitulum in eo puniatur in quo deliquit, ad alicujus electionem sine nostro speciali mandato procedere non attentent. Quòd si contra præsumpserint, hujusmodi factum irritum decerni-

vide gesta Innocentij 111.

* In Tertio Col. la. non autem c. a. a. e. t. licentiam,

Vide supra q. 204.

mus & inane. Super his autem, omni gratia & timore postpositis, taliter procedatis quòd prudentiam & devotionem vestram debeamus merito commendare, nec in eo incurratis offensam ex quo debetis gratiam promereri, cum veritas nobis nequeat occultari. Datum Laterani VII. Kalendas Februarij.

*THEOBALDO EPISCOPO
Ambianensi.*

*Epist. 279.
Statutum &
ordinationem
quandam ipsius
confirmat.*

EX parte tua fuit in audientia nostra propositum quòd cum Ecclesiam de Petromoso tuæ diocesis penè penitus desolatam pietatis intuitu repararis, licet ea tibi fuerit per sedem apostolicam confirmata, ipsius tamen volens statui providere, in ea de consilio dilecti filij nostri P. sanctæ Mariæ in via lata Diaconi Cardinalis, apostolicæ sedis Legati, & aliorum multorum, quatuor religiosas personas providè statuisti, quarum una præsit ceteris in observantia ordinis regularis, & omnes pariter tibi & successoribus tuis in spiritualibus & temporalibus debeant respondere, ita etiam quòd ad te & successores tuos tam spiritualium quàm temporalium administratio & ipsarum pertineat institutio personarum. Nos igitur quòd à te providè factum esse dignoscitur, ratum & firmum habentes, institutionem ipsam, sicut rationabiliter facta est, recepta, & hæcenus observata, auctoritate apostolica confirmamus, districtius inhibentes ne aliquis successorum tuorum præsumat numerum præscriptarum diminuere personarum. Nulli ergo &c. hanc paginam nostræ confirmationis & inhibitionis infringere &c. Datum Laterani V. Kal. Februarij.

*COMITIBVS, BARONIBVS,
Bajulis, iudicibus, civibus, & universo
populo in regno Sicilia constitutis.*

*Epist. 280.
Ut cum Legato
apostolico in
regni conservacionem opes
& consilia
conferant.*

Quantum apostolica sedes non solum in regno vobis contra hostes affuerit, sed extra regnum etiam gravaminibus vestris non incassum sed utiliter potius studuerit præcavere, dissolvens laqueos qui in personarum vestrarum oppressionem & rerum dispendium tendebantur, ex parte, sicut credimus, vestra universitas jam cognovit. Qualiter etiam nostris sumptibus non semel sed sæpe obviaverimus conatibus iniquorum, quantum utiles fuerimus vobis & regno, & vos intelligitis per vos ipsos, &

opus testimonium perhibet veritati, cum, nisi fallimur, immo quia non fallimur, aliter hodie Marcovaldus & complices ejus prævaluissent in regnum, nisi per nos prudenter & potenter tam spiritualiter quàm temporaliter fuisset machinationibus eorum occursum. Et licet non solum sollicitudini nostræ, sed nec expensis etiam hæcenus vel in modico sit responsum, quia tamen vobis deesse nec volumus nec debemus, dilectum filium nostrum C. sancti Laurentij in Lucina Presbyterum Cardinalem, apostolicæ sedis Legatum, & venerabiles fratres nostros Neapolitan. & Tarentin. Archiepiscopos, & nobilem virum I. Marecalcum & confobrinum nostrum, in regnum Sicilia, in eo ipsis vice nostra commissa, cum exfortio militum ad debellandos hostes & solidandum regnum duximus destinandos, credentes quòd non solum proventus regni deberetis in stipendia militum erogare, sed de vestris etiam non modica liberaliter elargiri, utpote quibus melius esset pro statu regni univèrsæ expendere quæ haberetis, quàm denuo per Marcovaldum & fautores ipsius gravissimè subjici servituti: quorum tyrannidem etsi omnes vel ferè omnes de regno in rebus, multi tamen majores & potentiores in personis etiam sunt experti. Monemus igitur universitatem vestram, & per apostolica scripta tam ex parte nostra quàm Regis districtè præcipiendo mandamus, quatenus Legatum ipsum & socios ejus recipientes humiliter & devotè, & in subsidium vestrum ac regni & exterminium hostium juxta mandatum ipsorum potenter & viriliter assurgentes, eis de regni proventibus in subsidium expensarum & stipendia militum respondere curetis; cum quod quibusdam ex vobis hæcenus pro necessitate temporis ad munitionem urbium & castrorum indulgum fuerat vel permissum, velimus necessitate cessante cessare. Alioquin nos de cetero apud Deum & homines erimus excusati, si quid vobis adversi contigerit, cum vobis ipsis nolitis adesse. Licet enim multa nobis & magna promissa fuerint & oblata, univèrsa tamen pro vobis quasi stercora curavimus reculare. Et pro certo, nisi nostra vos defendat auctoritas, experimento probabitur qualiter sine nobis vestra vos non possit potentia defendere. Datum Laterani III. Nonas Februarij.

MAGISTRO

*Vide supra,
epist. 200. 145.*